

כנסת ישראל
ח"כ צבי האוזר

י"א באייר תשע"ט

16 במאי, 2019

לכבוד

ד"ר אביחי מנדלבליט

היועץ המשפטי לממשלה

מכובדי,

הנדון: תיקון חוק יסוד: הממשלה, לביטול המגבלה על מספר השרים וסגני השרים

הווה ידוע כי לממשלה גדולה יש חסרונות, ובהם קשיים בתפקוד ובקבלת החלטות של הרשות המבצעת, צמצום יתר של מספר חברי הכנסת הנושאים בעבודת החקיקה והפיקוח על עבודת הממשלה וכן בזבוז כספי ציבור ופגיעה באמון הציבור ברשות המבצעת. אשר על כן ראתה הכנסת לנכון לחוקק נורמה בחוק יסוד המגבילה את מספר השרים וסגני שרים והכל בשים לב לאינטרס הציבורי כאמור.

אמנם יש אפשרות שלאחר שנחתמים הסכמים קואליציוניים ומוקמת ממשלה עולה צורך לסטות מנורמה זו. כך נעשה במסגרת הוראת שעה עובר להקמת הממשלה ה-35.

ואולם ביום 20 במאי 2019, עוד בטרם הושבעה הממשלה ה-36 ואפילו בטרם נחתם ולו הסכם קואליציוני אחד, הצופה פני עתיד, פרסם משרד המשפטים כאורגן של הממשלה היוצאת- ממשלת מעבר, תזכיר חוק-יסוד המבקש להיכנס בנעלי ממשלה עתידית ולבטל את המגבלות הקבועות בסעיפים 5(ו) ו-25(ד) לחוק-יסוד: הממשלה (להלן – חוק-היסוד) על מספר השרים ומספר סגני השרים.

שגגה נפלה ככל הנראה תחת עיניהם המסורות של היועץ המשפטי לממשלה שכן הליך שינוי החוק כאמור נעשה באמצעות מסלול חקיקה שגוי של הצעת חוק ממשלתית ולא הצעת חוק פרטית.

הממשלה הנוכחית, שהיא ממשלת מעבר, אינה משקפת את הכוחות הקיימים בכנסת ה-21; ושונה במהותה מהרכב ממשלה עתידית שהרכבה טרם ידוע.

לא זו אף זו, חבר הכנסת נתניהו שעליו הוטל להרכיב ממשלה הודיע כי הדבר לא עלה בידו וכי הוא מבקש מנשיא המדינה ארכה כחוק למשך 14 יום נוספים.

כאמור אין בנמצא כל הסכם קואליציוני המחייב שינוי חוק יסוד כאמור וטרם ידוע כיצד תסתיים מלאכת הרכבת הממשלה, ע"י מי ואם בכלל.

המהלך עצמו מציב קושי נוסף מאחר ואנו עשויים למצוא עצמנו במציאות ובה תוטל הרכבת הממשלה על חבר כנסת אחר אשר יהיה כבול לשינוי החוקתי הקפריזי. כך נגיע חלילה למצב אבסורדי בו משרד המשפטים מתערב במשחק הפוליטי ומייצג אינטרס נוגד לזה שעשוי להקים ממשלה עתידית.

בנוסף, בחינה יסודית של המהלך החוקתי אותו מבקשת ממשלת המעבר לבצע אינו מעלה כל קשר לעניין לאומי שיש בו כורח ודחיפות, ההפך מכך.

מדברי ההסבר בתזכיר החוק עולה כי הכוונה לתקן את חוק יסוד: הממשלה, בעיתוי הנוכחי נגועה בשיקולים מפלגתיים סובייקטיביים.

שימוש בהליך של הצעת חוק ממשלתית במהלך כהונה של ממשלת מעבר צריך לשקף אינטרס ציבורי כללי ולא אינטרס פרטיקולרי של תלכיד אופציונלי של מספר מפלגות.

בהתאם לפסיקת בג"צ ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, הממשלה והשרים בממשלת מעבר מחויבים לנהוג "באיפוק הראוי למעמד של ממשלה יוצאת" בהפעלת סמכויותיהם לגבי כל אותם עניינים שאין כורח ודחיפות לפעול בהם בתקופת המעבר, וכי מתחם הסבירות של פעילות גוף שלטוני בתקופת ממשלת מעבר נבחן בשים לב למאפייניה של הסמכות הקונקרטית המופעלת ובהתחשב באיזון הנדרש בין הצורך בעשייה לבין דרישת האיפוק כאמור.

הדברים יפים בפרט כאשר מדובר בשינוי נורמה המעוגנת בחוק יסוד.

לכן, בשעת בין הערביים, בטרם קמה ממשלה, כל שינוי חוק, ולבטח חוק יסוד, שמשרת עניין סיעתי המשקף צרוף נסיבות רגעי צריך להיעשות אם בכלל בהצעת חוק פרטית ולא בהצעה ממשלתית באופן המזהם את ההליך הראוי והמקובל.

יתכבדו חברי הכנסת המעוניינים בכך להניח בפני בית המחוקקים הצעה פרטית לשינוי הנורמה הקבועה בחוק היסוד, ולשכנע את נבחרי הציבור בארבע קריאות כמקובל, ע"פ הדין וע"פ הנוהג, כיאה למדינה מתוקנת.

משכך, אני פונה אליך על מנת כי תורה למשרד המשפטים למשוך את הצעת החוק האמורה לאלתר.

לאור דחיפות העניין, ובשם לב לעובדה שבכוונת ממשלת המעבר לנקוט בפעולה עוד בתחילת השבוע הבא עלינו לטובה, אודה על תשובתך למכתבי זה בהקדם.

בברכה,

חה"כ צבי האוזר

העתק:

עו"ד אייל ינון, היועץ המשפטי לכנסת

חה"כ אבי ניסנקורן, יו"ר סיעת 'כחול לבן'